

De Bijbel dreigt tot cultureel erfgoed te vervallen, waarschuwt Patrick Chatelion Counet. En dat terwijl de Nederlandse cultuur dankzij de Bijbel atheïsme kent, en homo-emancipatie. Lezen dus, dat boek, zegt de katholieke hoogleraar met c-factor 56.

Oproep: Léés die Bijbel

De Bijbel dreigt tot cultureel erfgoed te vervallen, meent de katholieke hoogleraar Chatelion Counet.

FOTO MARK KOHN

Monic Slingerland

Atheïsme is te danken aan de Bijbel. Net als ontkerkelijking, homo-emancipatie en vrouwenemancipatie. De Bijbel moet daarom niet tot cultureel erfgoed worden, tot een museumstuk dat ligt te verstoffen in een vitrine. De Bijbel dient vooral gebruikt te worden. Léés de Bijbel, hield prof. Patrick Chatelion Counet zijn gehoor voor, in zijn oratie als bijzonder hoogleraar Bijbel en cultuur.

Deze nieuwe leerstoel 'De Bijbel in de Nederlandse cultuur' is aan de Universiteit van Amsterdam ingesteld door het Bijbels Museum en de NCRV.

Dat nu juist een katholiek deze door protestantse organisatie ingestelde leerstoel bezet, is opmerkelijk. En zeker dat uitgerekend een katholiek pleit voor actief gebruik van de Bijbel. Katholieken mochten eeuwenlang de Bijbel niet lezen. Een van de eerste boeken die in de zestiende eeuw op de katholieke index van verboden lectuur stonden, was de Bij-

bel. Pas sinds 1943 mogen katholieke theologen historisch-kritisch onderzoek doen naar de Bijbel. Dankzij Pius XII, de paus die zo in opspraak is vanwege zijn omstreden houding tegenover de Joden.

Chatelion Counet (1954), jurist van huis uit, maar daarna overgestapt op de theologie, was universitair docent aan de Radboud Universiteit te Nijmegen. Hij is nieuwtestamenticus en gespecialiseerd in het Johannes-evangelie en de brieven van Paulus. Chatelion Counet is tevens rechter bij de kerkelijke rechtbank in Utrecht. Hij vertaalde onlangs de brieven van Bernadette uit Lourdes.

Om zijn katholiciteit toe te lichten verklapte hij tijdens zijn oratie zijn de uitslag van de calvinisme-zelftest op de website van *Trouw*. Hij is zeer gelovig (80 procent), maar niet zo erg sober (30). Chatelion Counet kreeg uiteindelijk een c-factor van 56, en dat is bovengemiddeld.

In de jaren zeventig is in Nederland traditiemoord gepleegd, aldus Chatelion Counet.

Zo groeide een generatie op die

Patrick Chatelion Counet

geen weet meer heeft van de bijbelse en christelijke wortels van de Nederlandse cultuur. En dat terwijl juist de Bijbel en de christelijke uitleg ervan ruimte geschapen hebben voor ontkerkelijking, voor het vaarwel zeggen van het geloof. De op bijbelse leest gebaseerde verdraagzaamheid mondt uit in atheïsme, aldus Chatelion Counet. „Wat dat betreft is het christendom een religie die zich-

zelf zou kunnen uitwissen.”

De Bijbel heeft dan ook een dubbele betekenis in de crisis waarin de christelijke cultuur verkeert, aldus Chatelion Counet. „Hij is object van de kritiek en tegelijk de inspiratiebron ervan. Alle kritiek die men in Nederland op Bijbel en christendom heeft komt voort uit het christendom zelf.”

Dat geldt ook voor het vrijheidsbegrip van hedendaagse atheïsten. Die ruimte voor het atheïsme komt volgens Chatelion Counet niet uit de Verlichting, maar „zelfs radicaler nog dan het vrijheidsidee uit de Franse Revolutie, uit het evangelie en de brieven van Paulus.”

De Bijbel dreigt nu te vervallen van ideologisch raamwerk tot cultureel erfgoed, „van een maatschappijkritisch boek dat opkomt voor onderdrukten en vernederden tot een vrijblijvend geschrift dat men onaangedaan naast zich neer kan leggen.”

Maar de Bijbel is net zo min vrijblijvend als bijvoorbeeld 'Mein Kampf' van Hitler, aldus Chatelion Counet. „Ik ben blij dat er stemmen zijn die

De evangeliën creëren juist een vrijplaats voor homoseksualiteit

de Bijbel en de andere heilige boeken met 'Mein Kampf' vergelijken. Er is namelijk niets vrijblijvends aan dit soort boeken. De Bijbel gebruikt woorden als spijkers en slaat die in het lichaam en de ziel van zijn toehoorders.”

Religiewetenschappers die de Bijbel beschrijven zonder engagement, ontdoen dit boek van zijn maatschappelijke betekenis. Deze wetenschappelijke benadering vanuit het zogeheten buitenperspectief gaat in tegen de betekenis van de Bijbel als inspiratiebron voor kritiek op de cultuur van materialisme, of onverschilligheid, of intolerantie van ho-

moseksuelen, aldus Chatelion Counet.

Dat laatste is belangrijk, zei hij. Omgang met seksualiteit is bepalend voor een cultuur, een graadmeter voor een moderne samenleving. In zijn boek 'Genie of misgeboorte', dat binnenkort verschijnt, gaat Chatelion Counet daar dieper op in.

„Tolerantie voor vormen van seksueel gedrag is verbonden met begrippen als gastvrijheid en verdraagzaamheid die ontleend zijn aan de Bijbel. Christenen die in de Bijbel stof vinden om homoseksualiteit af te keuren, hebben de Bijbel niet goed gelezen”, aldus Chatelion Counet. „Tegen hen wil ik zeggen: léés die Bijbel en zie hoe de evangeliën juist een vrijplaats voor homoseksualiteit creëren.”

Acceptatie van homoseksuelen en, opnieuw, de emancipatie van vrouwen vormen op dit moment de graadmeter voor een interculturele gemoderniseerde beschaving, aldus Chatelion Counet. Respect voor homoseksualiteit heeft alleen waarde wanneer dit samengaat met aanvaar-

ding van aard en leefwijze van homo's.

De nieuwe hoogleraar Bijbel en cultuur pleitte ervoor, kinderen in ieder geval eerst kennis bij te brengen over en uit de Bijbel. Zo blijft de basis bestaan van de gastvrijheid en tolerantie die de Europese cultuur kent. Dat betekent niet dat alles wat in de Bijbel staat, letterlijk genomen moet worden. „Om gastvrij te zijn dient men bereid te zijn het eigen huis leeg te ruimen. Maagdelijke geboorte, sprekende slangen, er kan misschien meer naar de zolder dan men denkt. Maar doe het niet weg, je weet nooit waar je het nog voor kunt gebruiken.”

Juist die bijbelse basis stelt de kinderen van nu in staat, later eventueel te kiezen om als atheïst door het leven te gaan. Maar iedere atheïst in Nederland is en blijft gekleurd door zijn achtergrond, of die nu calvinistisch is, katholiek of luthers.

Chatelion Counet riep op om niet de traditie van bijbels christendom weg te gooien. „Traditiemoord is uiteindelijk zelfmoord”.